

A tacsó múltja, jelene, jövője – vadászkutya vagy házikedvenc

Mészöly Tamás

Kynológus szakirányú továbbképzés, levelező tagozat

MATE Állattenyésztési Tudományok Intézet, Állattenyésztés-technológiai és Állatjóléti Tanszék

Belső témavezető: Fazekas Natasa, egyetemi tanársegéd, MATE

Napjainkra a vadászkutya fajtákba tartozó egyedek nagy többsége nem végez vadászati tevékenységet, hanem családi kedvencként él. Ez esetben azonban a vadászat szempontjából előnyös viselkedési tulajdonságok nem feltétlenül kedvezőek, különösen olyan fajták esetében, ahol az önálló, vezetőtől független, rettenthetetlen munkavégzés volt az eredeti tenyésztési cél. A tacsó nagyon kedvelt fajta, sokan tartják családi kedvencként, ugyanakkor elenyésző hányaduk vadászik. Vizsgálat mintám alapján a törzskönyvezett tacsók 95%-a és a teljes tacsó és tacsó jellegű populáció több, mint 98%-a nem vadászik, tehát a „családi tacsó” egy létező igény a kutyatartó társadalom részéről. Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy a munkavégzés szempontjából előnyös viselkedési tulajdonságok, értékmérők mennyiben nehezítik a tacsó társállatként való tartását, hogyan lehetne ezen javítani, illetve miként őrizhetjük meg (hozzatjuk vissza) a vadásztacsó értékes tulajdonságait abban a részpopulációban, ahol ez fontos.

A C-BARQ kérdőívek értékelése alapján jól látszik, hogy a gazda demográfiai mutatói, a kutyatartás körülményei befolyásolják a kutya habitusát, illetve, hogy a gazdák mennyire érzékelik problémásnak a tacsó viselkedését. Hasonlóan jól körvonalazódik, hogy a tacsó fajtája, ivara, származása, valamint a kutyával való közös aktivitás befolyással vannak a viselkedésére. Ezek a tényezők mind a gazda általi választások függvényei.

Fontos volna tehát, hogy a (leendő) gazdák valóban tudatosan, minden részletre kiterjedően tájékozódva vállaljanak társállatot, illetve biztosítsanak számára képzést, a fajta jellegének megfelelő sportot. A tudatosságuk része kell legyen annak felismerése is, hogy a származási lap egyfajta garancia arra, hogy a kutya vélhetően megfelel majd a reális várakozásoknak, mivel egy átgondolt tenyésztési programból származik.

Bár a rendelkezésemre bocsátott munkavizsga eredmények nagyon kis hányadát érintik a populációnak, mégis jól mutatják a bizonyos viselkedésekre vagy azok ellen való szelekció

lehetőségét. A vadászatnál fontos, a családi kutyáknál viszont hátrányos tulajdonságok mérésére már most is elég jó lehetőséget adnak a munkavizsgák pontszámai. Sokkal eredményesebben lehetne viszont eljárni, ha minden származási lappal rendelkező egyed legalább egyszer kötelezően bemutatásra kerülne egy tenyészemléhez hasonló bírálatra és képességvizsgára, bizonyos viselkedésjegyek meglétének/hiányának objektív, sztenderdizált vizsgálatára. Ha ezek adatai, a kutya származási adataival és későbbi vizsgaeredményeivel együtt egy jól kereshető, publikus adatbázisba kerülnének, akkor a tenyésztők és fajtagondozó szervezetek eredményesebben tudnák felállítani és vezetni célzott tenyésztési programjaikat.